

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จังหวัดสมุทรสาครจัดเป็นพื้นที่เขตปริมณฑลที่พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการเกษตรและอุตสาหกรรมทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนมากจะระบายลงสู่มแม่น้ำท่าจีน โดยมีระบบคลองซึ่งกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณของจังหวัด ประกอบด้วย 6 คลอง ได้แก่ คลองอ้อมน้อย คลองอ้อมใหญ่ คลองแคะ คลองโรงหมู คลองแนวลิขิต และคลองภาษีเจริญ ซึ่งคลองเหล่านี้เป็นแหล่งรองรับน้ำลงสู่มแม่น้ำท่าจีนแล้วไหลลงสู่อ่าวไทย

จากสถิติสะสม ปี 2544 ของจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ทั้งหมดรวม 3,388 โรงงาน เงินลงทุน 102,394 ล้านบาท และมีคนงาน 223,749 คน ในจำนวนนี้เป็นโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำ โรงงานประเภทหรือชนิดโรงงานลำดับที่ 6(5) การล้าง ซ้ำแหละ แกะ ต้ม นึ่ง ทอด หรือบดสัตว์น้ำ จำนวน 24 โรงงาน เงินลงทุน 866,538,500 ล้านบาท และมีคนงานชาย 669 คน คนงานหญิง 1,912 คน รวมคนงาน 2,580 คน (สถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 แยกตามรายจังหวัด พ.ศ. 2546)

โรงงานที่ประกอบกิจการดังกล่าวข้างต้น จะมีน้ำทิ้งจากการประกอบกิจการโรงงาน ผ่านกรรมวิธีการผลิตแล้วระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำทิ้งของโรงงาน แล้วระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม วิธีการบำบัดน้ำทิ้งที่จะขจัดสิ่งสกปรกที่ละลายน้ำที่มีทั้งสารอินทรีย์และสารอนินทรีย์ต่าง ๆ โดยจะมีสัดส่วนของสารชนิดใดมากกว่ากันก็ขึ้นอยู่กับชนิดของโรงงานอุตสาหกรรมนั้นๆ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการแปรสภาพสัตว์น้ำ (การล้าง ซ้ำแหละ แกะ ต้ม นึ่ง ทอด หรือบดสัตว์น้ำ) ต่อการก่อสร้างและใช้ระบบบำบัดน้ำทิ้งรวมในจังหวัดสมุทรสาคร โดยวิธีการรวบรวมความคิดเห็นของผู้บริหารการประกอบกิจการเกี่ยวกับการแปรสภาพสัตว์น้ำ ที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันหรืออยู่พื้นที่ใกล้เคียงกัน ให้ใช้ระบบบำบัดน้ำทิ้งร่วมกัน ง่ายต่อการควบคุมดูแลโดยใช้ผู้ชำนาญการเฉพาะด้านของการควบคุมระบบบำบัดน้ำทิ้ง รวมทั้งร่วมมือกันในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้น้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำทิ้งรวมระบายออกสู่

แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เป็นไปตามมาตรฐานของการตรวจวัดคุณภาพทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ทางราชการเป็นผู้กำหนด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับสัตว์น้ำต่อการก่อสร้างและใช้ระบบบำบัดน้ำทิ้งรวม ในจังหวัดสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับสัตว์น้ำต่อการก่อสร้างและใช้ระบบบำบัดน้ำทิ้งรวม ในจังหวัดสมุทรสาคร

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับสัตว์น้ำต่อการสร้างและใช้ระบบบำบัดน้ำเสียรวม ในจังหวัดสมุทรสาคร

ผู้ประกอบการเกี่ยวกับสัตว์น้ำ หมายถึง ผู้ประกอบการเกี่ยวกับสัตว์น้ำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามลำดับที่ 6(5) การล้าง ขำแหละ แกะ ต้ม นึ่ง หรือบดสัตว์น้ำ (ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม 2544) ในจังหวัดสมุทรสาคร (ดูรายละเอียดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติโรงงานในภาคผนวก ข)

ระบบบำบัดน้ำเสียรวม (Center of Wastewater Treatment System) หมายถึง ระบบบำบัดน้ำทิ้งที่รวบรวมน้ำเสียจากการประกอบการโรงงานต่าง ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงกันให้ใช้ระบบบำบัดน้ำทิ้งร่วมกัน โดยการเลือกระบบและสถานที่จัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมกับกิจการง่ายต่อการควบคุมดูแลโดยใช้ผู้ชำนาญเฉพาะด้านของผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งร่วมมือในการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้น้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำทิ้งรวมระบายออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมเป็นไปตามมาตรฐานของการตรวจวัดคุณภาพของทางราชการกำหนด รวมทั้งควบคุมและป้องกันผลกระทบอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้น (กรมโรงงานอุตสาหกรรม 2534 การศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้นในโครงการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ถนนปู่เจ้าสมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการ)

น้ำเสีย หมายถึง น้ำที่ไม่ต้องการหรือน้ำที่ใช้แล้วและระบายทิ้ง น้ำที่ใช้แล้วจากชุมชนที่มีสีและกลิ่นผิดไปจากธรรมชาติ และมีมลสารปนเปื้อนที่ติดมาจากกิจกรรมจากที่อยู่อาศัย ธุรกิจ

โรงงานอุตสาหกรรมและสถาบันต่าง ๆ รวมกับน้ำใต้ดิน น้ำผิวดิน น้ำฝน จนทำให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งมีชีวิตและเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

น้ำทิ้ง หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากการโรงงานอุตสาหกรรมที่จะระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม และให้หมายความรวมถึงน้ำเสียจากการใช้น้ำของคนงาน รวมทั้งกิจกรรมอื่นในโรงงานอุตสาหกรรม โดยน้ำทิ้งต้องเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ (ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 พ.ศ. (2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดคุณลักษณะของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงาน)

ระบบรวบรวมน้ำเสีย หมายถึง ระบบทางน้ำ (ท่อ, อุโมงค์ และขนส่งทางรถยนต์) ที่ใช้ในการส่งน้ำเสียจากหลายๆ แหล่งไปยังจุดรวม จุดนี้อาจเป็นบ่อสูบหรือทางเข้าของท่อประธาน

ต้นทุนของการบำบัดน้ำเสีย หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการก่อสร้างและบำรุงรักษาระบบท่อน้ำเสียตลอดจนทั้งค่าเสียโอกาสจากการใช้ที่ดิน ค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายในการบำบัด

ค่าความสกปรกของน้ำเสียในรูปของ BOD (Biochemical Oxygen Demand) หมายถึง ค่าความสกปรกของน้ำในรูปปริมาณอินทรีย์สาร โดยการวัดค่าความต้องการออกซิเจนทางชีวเคมีที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 5 วัน

โรงงาน หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ค้าปลีก เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System) เป็นการนำแนวคิดทางธุรกิจในการสร้างมูลค่าเพิ่ม มาผสมผสานกับความห่วงใยสิ่งแวดล้อมมาใช้ ซึ่งจะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการจัดการของเสีย ลดต้นทุน ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน ลดข้อกีดกันทางการค้า และเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง